

FOCUS NEPAL

En e-tidning från Föreningen Nepals Vänner

Nr 21 • December 2025

Nepals vänner önskar dig en God Jul!

Vi vill börja med att berätta att vi nu har lanserat **En ny hemsida!**

Du hittar den här:

www.nepalsvanner.se

Välkommen att botanisera bland mycket spännande Nepal-material! (Se sid 5!)

Spisprojektet har fått ny fart!

Nu kan du åter igen hjälpa familjer i Nepal att få en rökfri spis!

Det är familjer som drabbades hårt av en jordbävning i västra Nepal 2023, som genom vår partner *Goda Grannar* nu får hjälp att bygga nya hus. Detta sker i samarbete med Build Up Nepal, en organisation som vi berättat om flera gånger under åren.

Din gåva möjliggör att ett sådant hus kan få en rökfri spis med skorsten som för bort den skadliga röken, men behåller värmen i huset.

Du kan skänka en hel, halv eller del av en spis och du kan printa ett gåvobevis om du

vill ge bort som julklapp. Det gör du enkelt via vår nya hemsida.

En spis med skorsten och transporter kostar ca 1000 kr.

Dessutom i detta nummer:

- 130 000 kr till översvämningsdrabbade familjer!
- Kurs i engelska för lärare
- Val eller inte i mars?
- Kommer Nepaleser som bor utomlands få rösta?
- Luftföroreningar allt skadligare
- Den siste deltagaren i Mount Everest-expeditionen 1953 har avlidit.
- Marie Schön delar några intryck från den senaste resan.
- Måns startade biståndsprojekt tillsammans med sin kompis.
- Beställ vår bok! Kontaktuppgifter, Kontonummer mm

Jordskred och översvämningar

130 000 kronor till drabbade familjer!

Stort Tack för gåvor som vi kunnat förmedla till familjer som drabbats av översvämningar och jordskred i östra Nepal. Det är vår samarbetspartner Goda Grannar som står för informationsinhämtning och organisering av hjälpinsatser.

Tack vare bidrag från två Second Hand butiker och flera större o mindre gåvor från privatpersoner, har vi lyckats sända 130 000

kronor till Goda Grannars hjälpinsatser i det drabbade området.

510 familjer har fått hjälp av Goda Grannar bland annat med kontantstöd, filtar och varma vinterkläder. Flera familjer hade helt förlorat sina hem som försvunnit i de kraftiga jordskreden. En del hade förlorat familjemedlemmar.

Vi är glada över att kunna vara en förmedlande länk till drabbade familjer via Goda Grannar.

Intensiv träning i Engelska

Vår samarbetspartner **Goda Grannar*** anordnade 11 – 13 november en 3 dagars intensiv kurs i Engelska för 14 utvalda lärare från lika många skolor.

Lärarna har ofta goda betyg i engelska men saknar vanligtvis erfarenhet av att prata på det främmande språket.

Kursen leddes av Bhakta Raj Rasailee från Pokhara och hon lyckades med rollspel och gruppövningar få dem att komma igång.

Lärarna upplever ett starkt tryck från föräldrarna att deras barn ska lära sig bra engelska i skolan. Och de är i stort behov av att utveckla sina egna kunskaper. En kurs som denna är mycket värdefull för dem. Goda Grannar planerar att följa upp och utvärdera den.

Från **Nepals Vänner** är vi tacksamma för de privatpersoner som varje månad bidrar till vårt skolutvecklingsprogram tillsammans med Goda Grannar. Stort Tack också till Kristinakyrkan i Lindesberg som regelbundet ger ett stöd.

Helt klart är att behoven av insatser som denna är stora. Och vi från Nepals Vänner fortsätter dialogen med Goda Grannar om hur denna verksamhet ska kunna utvecklas ytterligare.

Lärarna hjälper varandra med att memorera olika ord.

Att sjunga en engelsk sång är både ett bra avbrott och en bra träning.

* Organisationen Goda Grannar heter Asal Chhimekee Nepal (ACN) och vi har samarbetat med dem sedan 2015.

Val eller inte i Nepal 5 mars?

I tidningen **Nepali Times Special** 5-11 december finns flera artiklar som behandlar frågan om det verkligen kommer att bli val i Nepal 5 mars eller inte.

De tre ledarna för olika partier som styr Nepal under ett antal år nu, beskylls nu alla för att ha gett upp sina ideologier och bara vara ute efter just själva makten och vad den ger av materiella fördelar för sig själva och sin släkt.

Det verkar osäkert om de kommer att uppmantra sina partier att ställa upp eller att bojkotta valen.

Och representanter för "Generation Z", som fick regeringen avsatt och den tillfälliga premiärministern Sushila Karki tillsatt, uppges inte vara nöjda med hur hon har agerat. Det gäller framförallt vilka ministrar hon har valt.

Så just nu verkar mycket vara osäkert om det blir val i mars.

Men arbetet för att genomföra valen fortsätter ändå med full kraft och många speciella "Val-poliser" håller på att anställas, enligt uppgifter från vanligtvis välinformerade källor.

/Torsten

Kommer nepaleser som bor utomlands få rösta?

Regeringen överväger en förordning för att undanröja juridiska hinder så att nepaleser utomlands får rösta i det kommande valet.

Sushila Karki-regeringen sägs alltså förbereda en förordning för att skapa möjlighet för den nepalesiska diasporan att få rösta, även om valkommissionen bara har tre månader på sig att hålla valet.

Tjänstemän i regeringsförvaltningen tvivlar på genomförbarheten av diaspora-röstning redan vid detta val. De menar att det kommer att kräva för mycket tid av s.k. hemforskning och mycket diplomatiska förhandlingar, t ex bor majoriteten av nepalesiska migranter i Gulfstater som överhuvudtaget inte håller val.

Valarbetare

Ram Prasad Bhandari, tillförordnad chefsvalkommissionär menar dock att om regeringen skapar en möjlig miljö för valen kommer kommissionen att verkställa genomförandet som det är tänkt.

Meningarna går isär och kritik kommer från olika håll .

Kathmandu Post 2025-11-03

Smogen tättnar över Kathmandudalen. Foto: Marie Schön

Luftföroreningar allt skadligare

Eftersom luftkvaliteten i Kathmandu-dalen försämras med vinterns ankomst har myndigheterna börjat vidta olika åtgärder för att minska dammet och andra skadliga partiklar i luften.

Främjande av elfordon, begränsning av öppen bränning och avfallsbränning samt

reparation av "potthål" på större vägar är bland de åtgärder som vidtagits hittills. Stadskontoret meddelar också att de snart kommer att återuppta utsläppstestningen av fordon, vilken har varit stoppad i flera månader..

Experter säger att lokala myndigheter också bör öka medvetenheten om riskerna med

förorenad luft, förhindra användning av lågkvalitativt kol i tegelugnar samt tillhandahålla utbildning och utrustning för att kontrollera skogsbränder. Detta bör ske i samordning mellan alla berörda myndigheter.

På söndagsmorgonen nådde luftkvaliteten på de flesta platser i Kathmandudalen en mycket ohälsosam nivå.

Luftkvalitetsdata mäts i s.k. PM2.5 och avser partiklar (fasta eller flytande droppar) som är mindre än 2,5 mikrometer i diameter. Sådana partiklar tar sig förbi näsa och hals och tränger in i lungorna och blodomloppet. Partiklarna är små och kommer

sannolikt att stanna kvar i luften länge, vilket ökar risken för människor att andas in dem. PM2,5-koncentrationen som registrerades i början på veckan är många gånger högre än Världshälsoorganisationens årliga riktlinje på 5 mikrogram per kubikmeter.

Luftföroreningar har blivit den största riskfaktorn för död och funktionsnedsättning i Nepal och överträffar undernäring och tobak, enligt Världsbanken. Flera studier som tidigare genomförts i Nepal visade också att giftig luft gör stor skada på folkhälsan och förkortar människors liv.

Kathmandu Post 7 dec 2025

Den siste deltagaren i Mount Everest-expeditionen 1953 har avlidit.

Kanchha Sherpa, den siste överlevande deltagaren i den historiska expedition som 1953 nådde Mount Everests topp, har avlidit.

– Ett kapitel i bergsbestigningens historia försvann med honom, säger Phur Gelje Sherpa, ordförande för Nepals bergsklättringsförening, till nyhetsbyrån AP.

Kanchha var en av 35 personer i det team som 1953 fick nyzeeländske Edmund Hillary och sherpan Tenzing Norgay att bli först i världen på Everests topp. Kanchha var en av tre sherpa att då nå det sista lägret innan toppen.

Kanchha nådde aldrig själv världens högsta topp, skriver AP. Hans fru tyckte att det var alltför riskabelt. Han förbjöd även sina barn att följa i sina fotspår.

Kanchha Sherpa blev 92 år.

Kanchha Sherpa, då 91, på en bild tagen i Kathmandu i fjol. © Niranjana Shrestha/AP/TT

KOLLA IN VÅR NYA HEMSIDA!

Under GE EN GÅVA hittar du många olika sätt att bidra till behoven i Nepal. Du kan enkelt beställa ett Gåvobevis – ett fint Julklappstips!

Man kan också beställa ett minnesblad till minne av en avliden vän.

På hemsidan finner du bland annat även alla gamla nummer av Focus Nepal och en lång rad intressanta filmer som speglar Nepals vänners olika engagemang.

I ARKIVET finns intressant information om tidigare projekt och aktiviteter av olika slag.

Varmt välkommen att höra av dig om synpunkter på vår nya sajt!

VÅRA ENGAGEMANG

SKOLUTVECKLINGSPROJEKTET
Vid de stora jordbävningarna 2015 förstördes många skolor i Nepal. Fokus har tagit fram ett projekt för att hjälpa till med återuppbyggnaden av en skola. Använd skicket!

LÄS MER >

KATASTROFHJÄLP
Nepal har drabbats av svåra jordbävningar 2015. De senaste månaderna har vi varit ute och hjälper till med återuppbyggnaden av landsbygd, vilket har varit

LÄS MER >

Ny datortomograf i funktion i Tansen

Marie Schön har besökt Nepal som ledare för en grupp på 16 personer, som bland annat besökte UMN:s sjukhus i Tansen:

Det blev en rundvandring på sjukhuset i två grupper med Rachel Karrach (sjukhuschef) och Otto Ardeby (svensk medicintekniker) som guider.

Otto visade den nya datortomografen, som i huvudsak har bekostats av privatpersoner i USA.

Här finns en video där flera olika läkare beskriver vilken betydelse datortomografen har:

<https://drive.google.com/file/d/10iz59m-ILzBYgk9aJKaRZA8LtC0sb4kUj/view?usp=sharing>

Vi besökte sedan de olika avdelningarna på sjukhuset – alltifrån förlossningsavdelning med prenatal avdelning, ortopedi, intensivavdelning och akutmottagning m.fl. till tvätteri med tvätt-torkning på taket. Vi fick också möjlighet att packa upp våra extra bagar och överlämna allt ifrån sjukvårdsutrustning till leksaker.

Personalen på den kurativa avdelningen var tacksamma för att julklappsutdelningen till barnen på sjukhuset nu var säkrad även för detta år.

Innan resan vände tillbaka till Sverige igen träffade jag "vår gräsrotsreporter" Anu Tapa Magar i Kathmandu. Hon jobbar fortfarande på universitetets marknadsföringskontor och letar samtidigt efter olika universitet världen över som hon kan gå sin vidareutbildning på. Det finns många svårigheter på vägen dit, allt ifrån dyra omkostnader för uppehälle till konsten att snabbt lära sig ett nytt språk.

Mina allmänna intryck är att det var betydligt färre turister (både asiatiska och västerländska) – förmodligen p.g.a. dels sena monsunregn och dels GenZ-revolten.

Vi såg inte mycket sviter efter vare sig monsunregn eller revolt. Vägarna var i ovanligt bra skick och stämningen bland folk var lugn, bland vissa t.o.m. hoppfull.

Men också ganska pessimistiska tongångar hördes bland luttrade nepaleser – framför allt bland mina vänner som i årtal ägnat sig åt att försöka motverka korrupktion och skapa bättre förhållanden för fattiga.

Många tror att det blir problem med våld och upplopp under valrörelsen allteftersom den utvecklas fram till mars. En del köp av röster uppges redan ha börjat och typiskt nog är det de gamla politikerna som nu flytt till Indien som sägs ligga bakom den verksamheten.

/Marie

Resan arrangerades av **Skogsresor**, en liten researrangör med studie- och temaresor inriktade mot skog, trä, natur och kultur. Grundaren Jan Hedberg, Borlänge/Sundsvall, har sedan starten 2001 arrangerat drygt 120 resor med besök i 32 länder. Med hjälp av 10-tal medarbetare produceras resor med tematiskt innehåll och ambition att zooma ut, lyfta perspektiv för att se och uppleva större sammanhang. Mer om Skogsresor i Focus Nepal nr 12, april-maj 2023

Startade biståndsprojekt tillsammans med sin kompis

Andra goda krafter

Måns samlar in pengar till en byskola genom sitt jobb som guide och sin passion för extrem skidåkning och bergsbestigning.

Måns Sjögren (25 år) från Värnamo har sedan barnsben drömt om att bestiga berg. Han hörde talas om Göran Kropps bedrifter som liten, såg bilder på bergstoppar och färgrika bönevimplar som verkade kalla på honom och har ända sedan dess varit inriktad på att komma till Nepal och nå sitt mål.

Idag är han trekking- och bergsbestigningsguide i företaget Adventure Ascent, grundat av Pemba Sherpa, som numera bor i Sverige (god vän och samarbetspartner till Renata Chlumska som vi tidigare skrivit om). Pemba har 35 år i branschen och har bestigit Mt Everest åtta gånger både från den södra och den norra sidan.

För Måns började det hela 2019 när han deltog i en resa till Nepal arrangerad av Expeditionsresor och bli a besteg Island Peak (6189m). Att han blev djupt förälskad i landet – folket, kulturen och naturen var ingen överraskning. Sedan dess har han regelbundet återvänt och har hunnit med att bestiga flera toppar och skidat nedför några.

Kanske är ändå Måns viktigaste uppgift det biståndsprojekt han startade tillsammans med kompiserna Oskar 2022. De besteg två toppar i Everestregionen och via sajten GoFundMe kunde de få in pengar till stöd för byskolan i Patale (Pemba Sherpas hemby).

Genom att fotografera, filma och sedan hålla föredrag i Sverige om sina äventyr har Måns fortsatt att bidra till skolans utveckling.

Idag har skolan 100 barn på låg- och mellanstadiet. Det finns nio lärare anställda och två anställda i köket. Det senaste tillskott är att ett "hostel" byggts för de elever som har mycket lång väg till skolan. Där kan de bo i veckorna och får då mat tre gånger om dagen. Till skolan hör en köks- och örträdgård med växthus där man skördar det huvudsakliga behovet för skolmaten. Byborna bidrar med ris och liknande basingredienser.

Kollegor och vänner i framförallt Sherpabyen Patale har med åren blivit som en andra familj för Måns och han återvänder ständigt till Nepal. Nästa resa är planerad i april 2026. Då tillsammans med vännerna Renata Chlumska och Pemba Sherpa. Vi hoppas tillsammans med dem att Nepal då, utan blodspillan, ska ha fått en ny pålitlig regering som kan lyfta landet ur korruption och fattigdom.

/Marie

Några toppar som Måns bestigit är:

Lobuche East (6119 m), Cholatse (6440 m), Ama Dablam (6812 m) – "var brant och långt och ingenstans att pausa", Pacharmo Peak (6273 m), på skidor från Mera Peak (6,476 m), Himlung Himal (7126 m) - Där är målet att även någon gång skida nerför. Det ultimata målet är förstås Mt Everest men vägen dit kommer att gå via övning i att bestiga andra toppar på över 8000 m. Vi får kanske höra talas mer om Måns i framtiden?

BESTÄLL VÅR BOK OM NEPAL!

Den lättlästa skriften med många bilder passar lika bra som en gåva till dig själv eller till någon annan!

I del 1 har vi bl a samlat intervjuer med ledare i organisationer i vårt nätverk som berättar sina mycket intressanta personliga historier.

I del 2 får du en unik sammanställning av Nepals historia och kultur, och hur kristendomen kom till landet på 1950-talet.

Beställ via info@nepalsvanner.se

Ange namn, adress och tel.nr.

Rekommenderat pris: 100 kr + porto.

Du betalar när du fått boken.

VAR MED OCH STÖD NEPAL GENOM NEPALS VÄNNER!

Swish 123 567 23 81 Bankgiro 122-4708 Plusgiro 656 442-1

För stående överföring använd Bankkonto 9960 4206 5644 21.

Betalning från utlandet: Nordea, IBAN: SE41 9500 0099 6042 0656 4421, BIC: NDEASESS

Om du vill stå med på epost-listan, skriv till: info@nepalsvanner.se

Vill du veta mer om vår förening, se vår webbsida: www.nepalsvanner.se

Vi finns även på Facebook: <https://sv-se.facebook.com/Nepalsvanner>

Redaktionen:

Lollo Konnebäck, Alingsås, arbetar med musik och kommunikation i Svenska kyrkan, arbetade under åren 1989 – 1994 som Information Officer på United Mission to Nepals huvudkontor i Kathmandu.

Marie Schön (Elfgaard) tillbringade sin barndom i Nepal. Bor numera på landet sydost om Vetlanda. Varit gruppledare för resor till Nepal sedan 2002. Är också aktiv inom Röda Korset och medlem i Tuki Nepal samt Sverige/Nepal-föreningen.

Torsten Åhs, Åkersberga. Besökte Nepal första gången 1979. Har arbetat med information om u-land och mission en stor del av sitt liv. Initiativtagare till föreningen Nepals Vänner.

Kontakta redaktionen: redaktionen@nepalsvanner.se

Föreningen Nepals Vänner bildades 2012.

Föreningens ändamål är att stödja olika insatser i Nepal och att bidra till kunskapsutbyte mellan våra länder för att främja Nepals utveckling.